

GUÉTHARY est officiellement devenue commune en 1633.

Toutefois, l'église date du 16ème siècle, et les archives paroissiales débutent en 1577.

Mais déjà, selon le livre d'or de l'Église de Bayonne, le dernier vicomte du Labourd fit plusieurs donations à l'Église de Bayonne en avril 1193, parmi lesquelles la dîme du lieu-dit «CATERIE» qu'il fit peupler.

Et bien avant encore, au début de l'antiquité, les romains ont construit, au dessus du port, une fabrique de salaison de poissons, dont les vestiges ont été découverts en 1984.

Ainsi, Guéthary (Getaria en basque) viendrait du latin «cetaria», qui signifie «bassin de salaison».

GETARIA 1633an ofizialki herri bihurtu da. Alta, eliza 16. mendekoa da, eta parropiako artxiboak 1577an hasten dira.

Hala ere, Baionako Elizaren urrezko liburuaren arabera, 1193ko apirilean Lapurdiko azken bizkondeak hainbat dohaintza egin zizkion Baionako Elizari. Horien artean, berak jendeztatu zuen «CATERIE» izena zuen lekuaren hamarrena.

Askoz ere lehenago, antzinatearen hasieran, Erromatarrek arrain gazitze lantegi bat eraiki zuten portuaren goialdean. Lantegi horren aztarnak 1984an aurkitu ziren.

Hala, baliteke Getaria, gure herriaren izena, latinez «gazitze aska» erran nahi duen «cetaria» hitzetik etortzea.

Le cadastre de 1831 présente le village en quatre parties :

«LA PLACE», «HAISPOURE», «COSTA ALDIA» et «BEHERETA».

Chacune a «sa» croix

chaque croix a eu «sa» procession :

La Place, à la Saint Marc (croix située au nouveau cimetière) Haispoure, Costa aldia et Behereta, aux Rogations (les lundi, mardi et mercredi avant le jeudi de l'Ascension)

L'église a été restaurée en 1859 (rehaussée et élargie côté sud) et rénovée en 1970 (rapprochement de l'autel selon les orientations du concile Vatican II et remplacement des chaises par des bancs). Elle a été inscrite à l'inventaire supplémentaire des Monuments Historiques en 2001.

1831ko kalastrak herria honela aurkezten du, lau auzotan zatikaturik:

«PLAZA», «HAIZBURU», «KOSTA ALDIA» eta «BEHERETA».

Auzo bakoitzak bere gurutzea dauka gurutze bakoitzak, bere prozesioa :

Plazakoa San Marko egunean egiten zen (gurutzea hilerri berrian dago); Haizburukoa, Kosta Aldikoa eta Beheretakoa Erreguteetan egiten ziren (Igokunde aitzineko astelehen, astearte eta asteazkenetan).

Eliza 1859an zaharberitu zen (altxatu eta hegoaldean zabaldu) eta 1970ean eraberritu(aldarea hurbildu zuten, Vatikanoko II. Kontzilioaren norabideen arabera, eta aulkiak ezarri zituzten kadiren ordez). 2001ean Monumentu Historikoen zerrenda gehigarriari ekarria izan da.

Carte des 7 Provinces du Pays Basque

Le presbytère «ERRETOR BAITA» -la demeure du Curé-apezetxea et la benoïterie «SERORATEGIA» andere seroraren etxea

ERRETOR BAITA

La paroisse, étant restée sans curé entre 1792 et 1842, le presbytère a abrité la mairie et une école durant cette période.

1792-1842 epean parropia apezik gabe egon baitzen, apezetxeak herriko etxea eta eskola bat aterbetu zituen garai hartan.

SERORATEGIA

Au décès de la dernière benoîte en 1888, ce sont des religieuses qui y ont habité.

Puis en 1903, c'est devenu le logement du vicaire jusqu'en 1961.

Andere serora hil eta gero (1888an), serora batzuk egon ziren Serorategian. 1903an, bikarioaren etxea bihurtu zen 1961 arte.